

Lucrare prezentată la
cel de-al IX-lea Congres
al profesiei
de auditor financiar
din România

Auditul performanței – instrument util în evaluarea ma- nagementului instituțiilor publice

Drd. Irinel Ionel NECHITA,
Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava,
e-mail: irinelnechita@yahoo.com

Prof. univ. dr. habil. Daniel BOTEZ,
Universitatea „Vasile Alecsandri” Bacău,
e-mail: daniel63331@yahoo.com

Rezumat

Auditul performanței utilizării resurselor publice este un subiect relativ recent și apare atunci când se pune în discuție transparența, responsabilitatea și eficiența utilizării fondurilor publice.

Studiul are ca scop constatarea situației la zi privind contextul juridic, metodologic, limitele utilizării conceptului de performanță în evaluarea managementului public și formularea unor propuneri privind extinderea procesului de audit al performanței.

INTOSAI (International Organization of Supreme Audit Institutions) definește auditul performanței drept o evaluare independentă și obiectivă a modului în care o organizație, un program sau o activitate funcționează în raport cu principiile celor „3E” (economicitate, eficiență, eficacitate), având ca scop final optimizarea performanței managementului public. INTOSAI oferă ghiduri detaliate de implementare.

Curtea de Conturi a României a început încă din anii 2000 să-și codifice practica în domeniul auditului performanței, publicând inițial Ghidul auditului performanței (2003) și ulterior Manualul auditului performanței (prima ediție în 2005, ediții revizuite în 2013 și 2018).

Pentru realizarea studiului de față a fost adoptată o abordare de cercetare calitativ-descriptivă, bazată în principal pe analiza documentară a surselor oficiale și pe analiza de conținut a rapoartelor Curții de Conturi.

Vă rugăm să citați acest articol astfel:

Nechita, I. I., Botez, D. (2025), Performance Audit – A Useful Tool for Assessing the Management of Public Institutions, *Audit Financiar*, vol. XXIII, no. 4(180)/2025, pp.816-829, DOI: 10.20869/AUDITF/2025/180/026

Link permanent pentru acest document:

<http://dx.doi.org/10.20869/AUDITF/2025/180/026>
Data primirii articolului: 16.07.2025
Data revizuirii: 12.08.2025
Data acceptării: 16.10.2025

Constatările rezultate din aceste audituri indică faptul că numeroase instituții publice nu îndeplinesc pe deplin criteriile de eficiență și eficacitate, resursele financiare fiind adesea utilizate fără o evaluare riguroasă a impactului.

Ca urmare a cercetării efectuate, la final sunt formulate recomandări și direcții de acțiune viitoare, menite să consolideze auditul performanței în România și să-i crească impactul practic.

Cuvinte cheie: *auditul performanței; managementul instituțiilor publice; standarde internaționale de audit public;*

Clasificarea JEL: H83

1. Introducere

Auditul performanței s-a impus, în ultimele decenii, ca un instrument indispensabil pentru evaluarea managementului instituțiilor publice. Spre deosebire de auditul financiar, care vizează conformitatea și acuratețea situațiilor financiare, auditul performanței extinde aria de analiză asupra modului în care resursele publice sunt utilizate pentru a genera valoare adăugată și pentru a produce rezultate tangibile pentru societate. În contextul actual, marcat de constrângeri bugetare și de presiuni pentru eficientizarea administrației, acest tip de audit oferă o perspectivă „value for money” (VFM), fiind centrat pe principiile de bază ale gestionării resurselor publice – economicitate, eficiență și eficacitate.

În România, auditul performanței reprezintă o practică relativ recentă, însă a cunoscut o dezvoltare accelerată în ultimii ani, ca urmare a presiunilor exercitate de organisme internaționale (precum Uniunea Europeană și Banca Mondială) și a nevoii interne de modernizare a administrației publice. Importanța acestei tematici este susținută de cerințele tot mai stringente privind transparența și responsabilitatea în gestionarea fondurilor publice: atât cetățenii, cât și factorii de decizie așteaptă ca banii publici să fie cheltuiți eficient, eficace și economic, generând rezultate maxime cu resurse minime.

Curtea de Conturi a României, în calitate de instituție supremă de audit public extern, joacă un rol esențial în configurarea și implementarea auditului performanței.

Începând cu anii 2000, odată cu modificările legislative care au aliniat România la standardele internaționale INTOSAI (International Organization of Supreme Audit Institutions), Curtea de Conturi și-a extins atribuțiile și capacitățile pentru a evalua performanța sectorului public. Acest proces a presupus adoptarea Standardelor Internaționale de Audit (ISSAI) și dezvoltarea unor metodologii proprii pentru auditul performanței.

Totuși, instituționalizarea auditului performanței a întâmpinat o serie de provocări: lipsa unor indicatori de performanță relevanți, insuficiența formării profesionale a personalului și reticența anumitor entități auditate față de evaluările de performanță. Contextul recent, marcat de criza COVID-19 (2020–2023), a accentuat și mai mult necesitatea unei guvernante eficiente a fondurilor publice, consolidând rolul auditului performanței ca instrument de asigurare a bunei gestionări a resurselor publice.

2. Revizuirea literaturii de specialitate

Literatura de specialitate la nivel internațional înregistrează lucrări care tratează subiectul legat de performanța managementului public.

Aducem în discuție cartea publicată în anul 2010 la cunoscuta editură „Routledge”, elaborată de doi profesori belgieni împreună cu un profesor din Australia, cu titlul *Performance management in the public sector* (Van Dooren, 2010). Cuprinsul acesteia este relevant pentru studiul subiectului. Pentru început, autorii definesc conceptele folosite, apoi fac o scurtă istorie a conceptului de performanță a managementului. În continuare arată cum se măsoară performanța, cum se colectează și cum se utilizează informațiile privind performanța, cine le utilizează și cine nu le utilizează, încheind cu aspectele probabile în viitor.

O revizuire a literaturii de specialitate privind *The typology and determinant of performance measurement for public sector organizations* a apărut în revista „Cogent Business & Management” în anul 2024 (Febriyanti, 2024), autorii fiind de la o universitate din Indonezia, ceea ce demonstrează că subiectul este global.

Preocupările privind studiul aspectelor legate de performanța în managementul public în România au apărut în ultimii ani.

În anul 2010, în „Revista Transilvană de Științe Administrative”, a apărut articolul *Controverse privind*